

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**History (Optional) Paper-IV****HISO4: History of India (1757-1857)****Day and Date: Thursday, 07/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Dual Government System was ended in the year.....
A)1769 B) 1770 C) 1771 D) 1772
- 2Province was annexed by Lord Dalhousie under misgovernance
A)Satara B)Jhansi C) Awadh D)Nagpur
- 3 The Nizam accepted Subsidiary alliance in
A)1796 B)1797 C)1802 D) 1798
- 4 Satara Provision was annexed by ...
A)Lord Dalhousie B) Robert Clive C) Lord Wellesley D) Warren Hastings .
- 5 First Railway in India Introduced by.....
A)Robert Clive B)Lord Wellesley C) Lord Dalhousie D) Warren Hastings
- 6 In the Mahalwari system, Lord William Bentinck made the amount of government revenue ispercentage of income.
A) 40 B) 60 C)45 D)65
- 7 Monopoly of East India Company in the trading sector was ended by Act of
A)1773 B)1853 C) 1813 D) 1858
- 8 described economic exploitation in the term "Ransom"
A)Dadabhai Naoroji B) Bhaskar Pandurang Tarkhadkar C) Gopal Hari Deshmukh D) Raja Rammohan Roy
- 9 British loot compared with Muhammad Ghazni's 17 Invasion by
A)Dadabhai Naoroji B) Ramakrishna Vishwanath C) Bhau Mahajan D) Gopal Hari Deshmukh
- 10 Ryotwari system in Mumbai province was introduced byGovernor
A) Mount Elphinstone B) Captain Read C) Lord Minto D) Lord Chelmsford
- 11 The tribal kings of Dalbhum, Kelpal, Dholka and Virbhum revolted in the year
A)1767 B) 1768 C) 1769 D) 1770
- 12 British signed treaty with----- tribal community in 1882
A) Rampa B) Munda C) Ramoshi D) Waghera.

13 Santhala (Tribal Community) held a meeting at.....

A)Bhaganidhi B) Nagpur C) Assam D) Khandesh

14 By Act of 1858 introduced the post of as representative of the King of England

A) Viceroy B) Commissioner C) Governor D) None of these

15 Munda tribe lived in.....place

A)Rajmahal B) singhbhum C)Khandesh D)Bhagnidhi

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Anglo-Sikh Relations

2 Career of Warren Hastings

3 Drain of Wealth Theory

4 Revolt of Bhils

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Explain the nature of Dual government system

2 Explain the impact of Deindustrialization on India

3 Explain the causes of Tribal revolts

4 Explain any four effects of the Revolt of 1857

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Give Information about Subsidiary alliance and explain the merits and Demerits of Subsidiary alliance

2 Discuss the concept “drain of Wealth in detail.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 दुहेरी राज्यव्यवस्था... साली बंद केली

अ) १७६९ ब) १७७० क) १७७१ ड) १७७२

2 कुप्रशासनाखाली लॉर्ड डलहौसीनेहा प्रांत विलीन केला

अ) सातारा ब) झाशी क) अवध ड) नागपूर

3 निजामाने तैनाती फौज.....साली स्वीकारली.

अ) १७९६ ब) १७९७ क) १८०० ड) १७९८

4 सातारचे राज्य.....याने खालसा केले.

अ) लॉर्ड डलहौसी ब) रॉबर्ट क्लार्क क) लॉर्ड वेलस्ली ड) वॉरन हेस्टिंग्ज

5याने भारतात पहिली रेल्वे सुरु केली

अ) रॉबर्ट क्लार्क ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड डलहौसी ड) हेस्टिंग्ज

6 महालवारी पद्धतीत लॉर्ड विल्यम बेंटिंकने सरकारी महसुलाची रक्कम उत्पन्नाच्या.. ..टक्के केली.

अ) ४० ब) ६० क) ४५ ड) ६५

- 7 च्या कायद्याने ईस्ट इंडिया कंपनीची व्यापारी मक्तेदारी संपुष्टात आली.
अ) १७७३ ब) १८५३ क) १८१३ ड) १८५८
- 8 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णनयांनी केले.
अ) दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय
- 9 ब्रिटीश लुटीची तुलना मुहमद गझनीच्या १७ स्वारी बरोबरयांनी केली
अ) दादाभाई नौरोजी ब) रामकृष्ण विश्वनाथ क) भाऊ महाजन ड) गोपाळ हरि देशमुख
- 10 मुंबई प्रांतात रयतवारी पद्धतया गवर्नर ने सुरु केली.
अ) माउंट एल्फिन्स्टन ब) कॅप्टन रीड क) लॉर्ड मिंटो ड) लॉर्ड चेम्सफोर्ड
- 11 दलभूम, केलपाल, ढोलका व वीरभूम या आदिवासी राजांनी... साली उठाव केला.
अ) १७६७ ब) १७६८ क) १७६९ ड) १७७०
- 12 या आदिवासी जमातीशी इंग्रजांनी १८८२ साली तह केला.
अ) रम्पा ब) मुंडा क) रामोशी ड) वाघेरा
- 13 संथाळानी (आदिवासी जमात)..... येथे सभा आयोजित केली होती.
अ) भागनिधी ब) नागपूर क) आसाम ड) खानदेश
- 14 १८५८ च्या कायद्याने इंग्लंडच्या राजाचा प्रतिनिधी म्हणूनहे पद तयार झाले
अ) व्हाईसरॉय ब) कमिशनर क) गवर्नर ड) यापैकी नाही
- 15 मुंडा आदिवासीया ठिकाणी राहत होते
अ) राजमहाल ब) सिंगभूम क) खानदेश ड) भागनिधी

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 इंग्रज- शीख संबंध
- 2 वॉरन हेस्टिंग्जची कारकीर्द
- 3 संपत्ती निस्सारण सिद्धांत
- 4 भिल्लांचा उठाव

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 दुहेरी राज्यव्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा
- 2 अनुद्योगीकरणाचे भारतावरील परिणाम स्पष्ट करा
- 3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा
- 4 १८५७ च्या उठावाचे कोणतेही चार परिणाम सांगा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 तैनाती फौज पद्धती विषयी माहिती द्या आणि या पद्धतीचे गुणदोष स्पष्ट करा
- 2 आर्थिक निस्सारणा बाबत सविस्तर चर्चा करा .

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

History (Optional) Paper-IV

HISO4: History of India (1757-1857)

Day and Date: Thursday, 07/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

1 दुहेरी राज्यव्यवस्था... साली बंद केली

अ) १७६९ ब) १७७० क) १७७१ ड) १७७२

Option 1

2 कुप्रशासनाखाली लॉर्ड डलहौसीनेहा प्रांत विलीन केला

अ) सातारा ब) झाशी क) अवध ड) नागपूर

Option 3

3 निजामाने तैनाती फौज.....साली स्वीकारली.

अ) १७९६ ब) १७९७ क) १८०० ड) १७९८

Option 4

4 सातारचे राज्य.....याने खालसा केले.

अ) लॉर्ड डलहौसी ब) रॉबर्ट क्लार्क क) लॉर्ड वेलस्ली ड) वॉरन हेस्टिंग्ज

Option 1

5याने भारतात पहिली रेल्वे सुरु केली

अ) रॉबर्ट क्लार्क ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड डलहौसी ड) हेस्टिंग्ज

Option 3

6 महालवारी पद्धतीत लॉर्ड विल्यम बेंटिकने सरकारी महसुलाची रक्कम उत्पन्नाच्या... टक्के केली.

अ) ४० ब) ६० क) ४५ ड) ६५

Option 2

7 च्या कायद्याने ईस्ट इंडिया कंपनीची व्यापारी मक्तेदारी संपुष्टात आली.

अ) १७७३ ब) १८५३ क) १८१३ ड) १८५८

Option 3

8 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णनयांनी केले.

अ) दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय

Option 4

9 ब्रिटीश लुटीची तुलना मुहमद गझनीच्या १७ स्वारी बरोबरयांनी केली

अ) दादाभाई नौरोजी ब) रामकृष्ण विश्वनाथ क) भाऊ महाजन ड) गोपाळ हरि देशमुख

Option 1

10 मुंबई प्रांतात रयतवारी पद्धतया गवर्नर ने सुरु केली.

अ) माउंट एल्फिन्स्टन ब) कॅप्टन रीड क) लॉर्ड मिंटो ड) लॉर्ड चेम्सफोर्ड

Option 1

11 दलभूम, केलपाल, ढोलका व वीरभूम या आदिवासी राजांनी... साली उठाव केला.

अ) १७६७ ब) १७६८ क) १७६९ ड) १७७०

Option 2

12 या आदिवासी जमातीशी इंग्रजांनी १८८२ साली तह केला.

अ) रम्पा ब) मुंडा क) रामोशी ड) वाघेरा

Option 4

13 संथाळानी (आदिवासी जमात)..... येथे सभा आयोजित केली होती.

अ) भागनिधी ब) नागपूर क) आसाम ड) खानदेश

Option 1

14 १८५८ च्या कायद्याने इंग्लंडच्या राजाचा प्रतिनिधी म्हणूनहे पद तयार झाले

अ) व्हाईसरॉय ब) कमिशनर क) गवर्नर ड) यापैकी नाही

Option 2

- 15 मुंडा आदिवासीया ठिकाणी राहत होते
अ) राजमहाल ब) सिंगभूम क) खानदेश ड)भागनिधी

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 इंग्रज- शीख संबंध

Ans:

- 2 वॉरन हेस्टिंग्जची कारकीर्द

Ans:

- 3 संपत्ती निस्सारण सिद्धांत

Ans:

- 4 भिल्लांचा उठाव

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 दुहेरी राज्यव्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा

Ans:

- 2 अनुद्योगीकरणाचे भारतावरील परिणाम स्पष्ट करा

Ans:

- 3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा

Ans:

- 4 १८५७ च्या उठावाचे कोणतेही चार परिणाम सांगा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 तैनाती फौज पद्धती विषयी माहिती द्या आणि या पद्धतीचे गुणदोष स्पष्ट करा

Ans:

- 2 आर्थिक निस्सारणा बाबत सविस्तर चर्चा करा .

Ans:
